

Rešitve izpita iz Matematike 2 z dne 20. 8. 2012

Praktična matematika

1. Funkcija d ni metrika na \mathbb{N} , ker ne velja trikotniška neenakost: velja $d(1, 2) = 1/2$, medtem ko je $d(1, 5) + d(5, 2) = 1/5 + 1/5 = 2/5 < 1/2$.
2. Ko v dano zvezo:

$$e^{2x+yz} + (1+x)(2+y)z = 0 \quad (1)$$

vstavimo $x = 0$ in $y = 0$, dobimo $z = -1/2$. Nadalje, ko zvezo (1) parcialno odvajamo po x , dobimo:

$$e^{2x+yz} \left(2 + y \frac{\partial z}{\partial x} \right) + (2+y)z + (1+x)(2+y) \frac{\partial z}{\partial x} = 0 \quad (2)$$

in ko sem vstavimo $x = 0$, $y = 0$ in $z = -1/2$, dobimo $\frac{\partial z}{\partial x} = -1/2$. Ko pa zvezo (1) parcialno odvajamo po y , dobimo:

$$e^{2x+yz} \left(z + y \frac{\partial z}{\partial y} \right) + (1+x)z + (1+x)(2+y) \frac{\partial z}{\partial y} = 0$$

in ko spet vstavimo $x = 0$, $y = 0$ in $z = -1/2$, dobimo $\frac{\partial y}{\partial x} = 1/2$. Končno še zvezo (2) parcialno odvajamo po x . Dobimo:

$$e^{2x+yz} \left(2 + y \frac{\partial z}{\partial x} \right)^2 + e^{2x+yz} y \frac{\partial^2 z}{\partial z^2} + 2(2+y) \frac{\partial z}{\partial x} + (1+x)(2+y) \frac{\partial^2 z}{\partial x^2} = 0$$

in ko vstavimo $x = 0$, $y = 0$, $z = -1/2$ in $\frac{\partial z}{\partial x} = -1/2$, dobimo še $\frac{\partial^2 z}{\partial x^2} = -1$.

3. Velja:

$$F'(a) = \frac{2a}{\ln(a+a^2)} - \frac{1}{\ln(2a)} - \int_a^{a^2} \frac{dx}{(a+x)(\ln(a+x))^2},$$

od koder dobimo:

$$F'(1) = \frac{2}{\ln 2} - \frac{1}{\ln 2} - \int_1^1 \frac{dx}{(a+x)(\ln(a+x))^2} = \frac{1}{\ln 2}.$$

4. Označimo iskani integral z J . Po prevedbi na cilindrične koordinate:

$$x = r \cos \theta, \quad y = r \sin \theta, \quad z = z; \quad J = r$$

dobimo:

$$J = \iiint_{\substack{r \geq 0 \\ 0 \leq \theta < 2\pi \\ r+z \leq 2}} r^3 z^2 dr dz d\theta.$$

Od tod naprej gre na vsaj dva smiselna, bolj ali manj ekvivalentna načina.

Prvi način. Iz:

$$J = 2\pi \int_0^2 \int_0^{2-r} r^3 z^2 dz dr = \frac{2\pi}{3} \int_0^2 r^3 (2-r)^2 dr$$

s substitucijo $r = 2t$ dobimo:

$$J = \frac{256\pi}{3} \int_0^1 t^3 (1-t)^3 dt = \frac{256\pi}{3} B(4, 4) = \frac{256\pi}{3} \frac{(\Gamma(4))^2}{\Gamma(8)} = \frac{256\pi}{3} \frac{(3!)^2}{7!} = \frac{64\pi}{105}.$$

Drugi način. Iz:

$$J = 2\pi \int_0^2 \int_0^{2-z} r^3 z^2 dr dz = \frac{\pi}{2} \int_0^2 (1-z)^4 z^2 dz$$

s substitucijo $z = 2t$ dobimo:

$$J = 64\pi \int_0^1 t^2 (1-t)^4 dt = 64\pi B(5, 3) = 64\pi \frac{\Gamma(5)\Gamma(3)}{\Gamma(8)} = 64\pi \frac{4!2!}{7!} = \frac{64\pi}{105}.$$

5. Substitucija $z = e^{it}$, $\cos t = \frac{1}{2} \left(z + \frac{1}{z} \right)$, $\sin t = \frac{1}{2i} \left(z - \frac{1}{z} \right)$, $dt = \frac{dz}{iz}$, nam da:

$$I := \int_0^{2\pi} \frac{1 + \sin t}{2 + \cos t} dt = \oint_K f(z) dz,$$

kjer je K pozitivno orientirana enotska krožnica, funkcija f pa je definirana po predpisu:

$$f(z) = \frac{-z^2 - 2iz + 1}{z(z^2 + 4z + 1)} = \frac{-z^2 - 2iz + 1}{z(z + 2 - \sqrt{3})(z + 2 + \sqrt{3})}.$$

Funkcija f ima tri singularnosti: 0 , $-2 + \sqrt{3}$ in $-2 - \sqrt{3}$. Le prvi dve ležita znotraj enotskega kroga, zato velja:

$$I = 2\pi i [\operatorname{Res}(f, 0) + \operatorname{Res}(f, -2 + \sqrt{3})].$$

Ker gre obakrat za pol prve stopnje, je:

$$\begin{aligned} \operatorname{Res}(f, 0) &= \lim_{z \rightarrow 0} z f(z) = \frac{-z^2 - 2iz + 1}{z^2 + 4z + 1} \Big|_{z=0} = 1, \\ \operatorname{Res}(f, -2 + \sqrt{3}) &= \lim_{z \rightarrow -2 + \sqrt{3}} (z + 2 - \sqrt{3}) f(z) = \\ &= \frac{-z^2 - 2iz + 1}{z(z + 2 + \sqrt{3})} \Big|_{z=-2 + \sqrt{3}} = \\ &= \frac{6 - 4\sqrt{3} - 2(2 - \sqrt{3})i}{2\sqrt{3}(2 - \sqrt{3})} = \\ &= -1 - \frac{i}{\sqrt{3}}. \end{aligned}$$

Sledi $I = \frac{2\pi}{\sqrt{3}} = \frac{2\pi\sqrt{3}}{3}$.

Opomba. V integral $\int_0^{2\pi} \frac{\sin t}{2 + \cos t} dt$ lahko povsem legitimno uvedemo substitucijo $x = \cos t$ in dobimo $-\int_1^1 \frac{dx}{2+x} = 0$. Zato bi bilo dovolj izračunati le $\int_0^{2\pi} \frac{dt}{2 + \cos t}$.